

Parshat Ki Tavo: *Coming to Rest in a Place of Gratitude*

(1) דברים פרק כא

(י) כי תצא למלחמה על איבִּיךָ ונתנו יְקוּק אֱלֹהֶיךָ בַיָּד וְשִׁבִיתָ שְׂבִיּוֹ: . . .

(2) דברים פרק כה

(יז) זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֲמֶלְךָ בַדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרַיִם: (יח) אֲשֶׁר קָרָךְ בַּדֶּרֶךְ וַיִּזְנֹב בְּךָ כָּל הַנְּחֻשְׁלִים אַחֲרֶיךָ וְאֶתָּה עֵינֶיךָ וַיִּגַע וְלֹא יָרָא אֱלֹהִים: (יט) וְהָיָה בְּהִנִּיחַ יְקוּק אֱלֹהֶיךָ לְךָ מִכָּל אִיבִיךָ מִסָּבִיב בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר יְקוּק אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחְלָה לְרִשְׁתָּהּ תִּמְחָה אֶת זְכָר עֲמֶלְךָ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא תִשְׁכַּח: פ

(3) דברים פרק כו

(א) וְהָיָה כִּי תִבּוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְקוּק אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחְלָה וִירִשְׁתָּהּ וַיִּשְׁבַּת בָּהּ: (ב) וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תִּבְיֵא מֵאֶרֶץ אֲשֶׁר יְקוּק אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ וְשַׂמְתָּ בְּטֹנָא וְהִלַּכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְקוּק אֱלֹהֶיךָ לְשֹׁכֵן שְׁמוֹ שָׁם: (ג) וּבֵאתָ אֶל הַפֶּהן אֲשֶׁר יְהִי בַיָּמִים הָהֵם וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הִגְדַּתִּי הַיּוֹם לַיְקוּק אֱלֹהֶיךָ כִּי בָאתִי אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָשָׁבַע יְקוּק לְאַבְתִּינִי לָתֵת לָנוּ: (ד) וְלָקַח הַפֶּהן הַטֹּנָא מִיָּדְךָ וְהִנִּיחוּ לְפָנֶיךָ מִזְבַּח יְקוּק אֱלֹהֶיךָ: (ה) וְעִנִּיתָ וְאָמַרְתָּ לְפָנֶיךָ יְקוּק אֱלֹהֶיךָ אֲרָמִי אֲבָד אָבִי וַיִּרַד מִצְרַיִמָּה וַיִּגֵּר שָׁם בְּמִתִּי מֵעַט וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָדוֹל עֲצוּם וְרַב: (ו) וַיִּרְעוּ אֶתְנוּ הַמִּצְרַיִם וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עֲלֵינוּ עֲבָדָה קָשָׁה: (ז) וַנִּצְעַק אֶל יְקוּק אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְקוּק אֶת קִלְנוּ וַיִּרְא אֶת עֲנֵינוּ וְאֶת עֲמַלְנוּ וְאֶת לַחֲצֹנוּ: (ח) וַיּוֹצֵאֵנוּ יְקוּק מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֹרַע נְטוּיָה וּבְמַרְא גָדֹל וּבֵאתוֹת וּבְמִפְתִּיִם: (ט) וַיְבִאֵנוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֵּן לָנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶרֶץ זָבֶת חֶלֶב וְדָבָשׁ: (י) וְעַתָּה הִנֵּה הִבֵּאתִי אֶת רֵאשִׁית פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לִּי יְקוּק וְהִנַּחְתּוּ לְפָנֶיךָ יְקוּק אֱלֹהֶיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לְפָנֶיךָ יְקוּק אֱלֹהֶיךָ: (יא) וְשַׂמְחֵת בְּכָל הַטוֹב אֲשֶׁר נָתַן לְךָ יְקוּק אֱלֹהֶיךָ וּלְבִיתְךָ אֶתָּה וְהַלְוֵי וְהַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ: ס

(4) רש"י דברים פרק כו

(ג) ואמרת אליו - שאינך כפוי טובה:

(5) רמב"ם הלכות חמץ ומצה פרק ז

הלכה ד וצריך להתחיל בגנות ולסיים בשבח. כיצד? מתחיל ומספר שבתחלה: היו אבותינו בימי תרח ומלפניו כופרים וטועין אחר ההבל ורודפין אחר ע"ז, ומסיים בדת האמת שקרבנו המקום לו והבדילנו מן התועים וקרבתנו ליחודו. וכן מתחיל ומודיע שעבדים היינו לפרעה במצרים, וכל הרעה שגמלנו, ומסיים בנסים ונפלאות שנעשו לנו ובחירותנו. והוא שידרוש (דברים כ"ו) מארמי אובד אבי עד שיגמור כל הפרשה. וכל המוסיף ומאריך בדרש פרשה זו הרי זה משובח.

(6) רמב"ן שמות פרק יג פסוק טז

(טז) ולטוטפות בין עיניך - . . . וכן כל כיוצא בהן מצות רבות זכר ליציאת מצרים. והכל להיות לנו בכל הדורות עדות במופתים שלא ישתכחו, ולא יהיה פתחון פה לכופר להכחיש אמונת האלהים. כי הקונה מזוזה בזוז אחד וקבעה בפתחו ונתכוון בענינה כבר הודה בחדוש העולם ובידיעת הבורא והשגחתו, וגם בנבואה, והאמין בכל פנות התורה, מלבד שהודה שחסד הבורא גדול מאד על עושי רצונו, שהוציאנו מאותו עבדות לחירות וכבוד גדול לזכות אבותיהם החפצים ביראת שמו: ולפיכך אמרו (אבות פ"ב מ"א) הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה, שכולן חמודות וחביבות מאד. שבכל שעה אדם מודה בהן לאלהיו. וכוננת כל המצות שנאמין באלהינו ונודה אליו שהוא בראנו. והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין אל עליון חפץ בתחתונים מלבד שידע האדם ויודה לאלהיו שבראו. וכוננת רוממות הקול בתפלות וכווננת בתי הכנסיות וזכות תפלת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום יתקבצו וידו לאל שבראם והמציאם ויפרסמו זה ויאמרו לפניו בריותיך אנחנו, וזו כוונתם במה שאמרו ז"ל (ירושלמי תענית פ"ב ה"א) ויקראו אל אלהים בחזקה (יונה ג ח), מכאן אתה למד שתפלה צריכה קול, חציפא נצח לבישה (עי' ערוך ערך חצף):

ומן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסוד התורה כלה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכלם נסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצות יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם יכריתנו ענשו, הכל בגזרת עליון כאשר הזכרתי כבר (בראשית יז א, ולעיל ו ב). ויתפרסמו הנסים הנסתרים בענין הרבים כאשר יבא ביעודי התורה בענין הברכות והקללות, כמו שאמר הכתוב (דברים כט כג כד) ואמרו כל הגוים על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת, ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלהי אבותם, שיתפרסם הדבר לכל האומות שהוא מאת ה' בעונשם. ואמר בקיום וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך. ועוד אפרש זה בעזרת השם (ויקרא כו יא):

7 ישעיהו פרק מג

(כא) עם זו יצרת לי תהלתי יספרו: ס

8 תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף יא עמוד ב

רבי יהושע אומר: בניסן נגאלו, בניסן עתידין ליגאל. מנלן? אמר קרא (שמות יב) ליל שמרים - ליל המשומר ובא מששת ימי בראשית. - ואידך: לילה המשומר ובא מן המזיקין.

9 דברים פרק א

(כו) ולא אביתם לעלת ותמרו את פי יקוק אלהיכם: (כז) ותרגנו באהליכם ותאמרו בשנאת יקוק אתנו הוציאנו מארץ מצרים לתת אתנו ביד האמרי להשמידנו: (כח) אנה אנחנו עלים אחינו המסו את לבבנו לאמר עם גדול ורם ממנו ערים גדלות ובצורת בשמים וגם בגי ענקים ראינו שם:

10 תהלים פרק צה

(ח) אל תקשו לבבכם כמריבה כיום מסה במדבר: (ט) אשר נסונוי אבותיכם בחונוי גם ראו פעלי: (י) ארבעים שנה אקוט בדור ואמר עם תעי לבב הם והם לא ידעו דרכי: (יא) אשר נשבעתי באפי אם יבאון אל מנוחתתי:

11 תהלים פרק צב

(א) מזמור שיר ליום השבת: (ב) טוב להדות ליקוק ולזמר לשמך עליון: (ג) להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות: (ד) עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכנור: (ה) כי שמחתני יקוק בפעלך במעשי ידיך ארנן: (ו) מה גדלו מעשיך יקוק מאד עמקו מחשבתך: (ז) איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת: (ח) בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל פעלי און להשמדם עדי עד: (ט) ואתה מרום לעלם יקוק: (י) כי הנה איביך יקוק כי הנה איביך יאבדו ותפרדו כל פעלי און: (יא) ותרגם כראים קרני בלתי בשמן רענן: (יב) ותבט עיני בשורי בקמים עלי מרעים תשמענה אזני: (יג) צדיק כתמר פרח כארז בלבנון ישגה: (יד) שתולים בבית יקוק בחצרות אלהינו יפריחו: (טו) עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו: (טז) להגיד כי ישר יקוק צורי ולא עולתה בו:

12 דברים פרק כח

(מה) ובאו עליך כל הקללות האלה ורדפוה והשיגוה עד השמדך כי לא שמעת בקול יקוק אלהיך לשמר מצותיו וחקתיו אשר צוה: (מו) והיו בך לאות ולמופת ובזרעך עד עולם: (מז) תחת אשר לא עבדת את יקוק אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל:

13 תהלים פרק כז

(יג) לולא האמנתי לראות בטוב יקוק בארץ חיים: (יד) קנה אל יקוק חזק ויאמץ לבך וקנה אל יקוק: